

● Szeged peremén (8.)

Klebselsberg-Hattyason sorompó őrzi a csöndet

Én még úgy tanultam nevét: Hattyastelep. Ma már inkább csak Hattyasnak szólítják, mert elegánsabb, könnyebben kimondható, s nem is emlékeztet olyan időkre, amikor a telep szóval a szegénység képei ölelkeztek. Meg aztán ki is merné már telepnek hívogatni a Szeged déli csücskénél föllelhető, Alsóvárost a gyálai kiskertekkel összekötő területet, hiszen többen élnek itt, mint egy nagyobb dunántúli faluban. Kettőezer-ötszázan mindenképp hattyasi polgárként tartatnak számon, s közülük tucatnyival beszélgetve már nyugodt szívvel leírhatom – örülnek is, hogy ez a városrész ad otthont nekik, családjuknak. De miért is olyan jó Hattyason élni? Befér-e egyáltalán a gond ezekbe a míves gonddal csinosított kis utcácskákbba? – barangoltuk körbe kérdéseinkkel Hattyast, aminek hivatalos neve – jaj, el ne feledjük – egyébként Klébelsbergtelep...

„Ha egyszer mirőlünk is ír majd a peremkerületi sorozatban, nagyon kérem, a sorompóról ne feledkezzen meg. Mert az a mi átkunk.” – szólított meg pár hete egy hattyasi férfi. Akkor faggatózással – ugyan, mi a bajuk azzal a szerencsétlen vasúti rúddal? – nem tartottam föl olvasónkat. Amikor pedig már Alsóvárost elhagyva a sínpályával borított töltésre kapaszkodott föl velem az autó, tudatosan gyűjtögetett információk nélkül is előbújt saját hattyasi, sorompós emlékeim. Egykoron, Gyálra rétre járva csak néhány dologban lehettem biztos. Az egyik mindenképp e sorompó gyakori lecsukott állapota rá vonatkozott. A másik pedig az ezt kísérő káromkodás, ami szinte minden töltést máshoz, gyalogos, vagy biciklis átkelésnél elröppentettek a hattyasiak. Nem véletlenül. Hiszen ha végre kikocogott a sorompó látóköréből a leginkább csak araszoló szuszogó mozdony, a maga megroggyant vasúti kocsjait húzva-tolva, következhettek a nagy attrakció – száraz lábbal, különösebb sérülések nélkül átkelni a túlódalra. Ott, ahol két szűk sávon torporékeltek a mindig siető teher- és személykocsik, s ahol gyalogosátkelő még egy centiméter széles sem találtatott.

Vasutasoknak épült

Nos, azóta úrszondát küldött már az emberiség a Marsra, s az sem jelent különösebb akadályt, hogy az információs szupersztrádán egy pillanat alatt egymásra találjon a hongkongi lépényárus és a norvég bálnavadász. Csak éppen ez a hattyasi átkelő nem változott semmit. Ám bármennyire is hinné az idegen, hogy emiatt acsarkodik majd a világra kivétel nélkül minden riportalanya, a valóság egy-két perc alatt szertefoszlatja e félelmét. Mert azonnal látható – a hattyasiak csöppet sem szomorkodó, panaszkodó népek. Legalábbis erről győződhettem meg a település egyik

Nem történhet olyan fontos esemény Hattyason, amiről a Hársfa söröző vendégei ne tudnának... (Fotó: Miskolczy Róbert)

legfontosabb informális centrumában, a Hársfa névre hallgató sörözőben. Hétköznapi koradélután nyitottunk be ajtaján, s bár első ránézésre igencsak hasonlatos más, kocsmajellegű közintézményekhez, a bent üldögélőktől megtudtuk: ez bizony nevezetes hely volt már az ántivilágban is – polgári körként funkcionált. Rangját pedig mára sem veszítette el – amit csak illő megtudni Klebselsberg-Hattyasról, az itt ki is deríthető. Különösen ha a kíváncsiskodót szerencséje olyan remek beszélgetőpartnerekkel illeti össze, mint amilyen Szécsi István. Szécsi úr ugyanis születése óta, vagyis 1939-től hattyasi lakos, így aztán még emlékezhethet a daliás időkre.

– Valaha vasutastelepnek épült ez a városrész, s olyan zárt világ volt, hogy apámnak – aki gyári munkásként dolgozott, itt akart házat építeni – még engedélyt kellett kérnie a helyi előljárástól, ha jól emlékszem – idézte föl még az utak mentén, mint mostanában. Ma már persze semmilyen megkötés nem gátolja a letelepedést. Jönnének is ide az emberek, hiszen közel vagyunk a városhoz, rendezettek az utcák, van itt csatorna is a földben, meg aszfalt is az úton, csak éppen beépíthető telek nem valami sok.

– És a sorompó? – igyekszem egy kis panaszkodás felé terelni a beszélgetést.

Erre aztán már többen is fölnevetnek az asztaloknál, ki-ki előadja a saját verzióját. Az egyik szerint, ha nem lenne ez az átok rúd, meg persze hozzá a vasúti töltés, a kutya se tudná már Hattyast megkülönböztetni a sokat irigyelt Újszegedtől. A másik véleményben pedig éppen az domborodott: ha egy éjszaka ellopta volna valaki e Földről a vasutat, minden jószágával, szerelvényével, hattyasi sorompójával, ez a környék is olyan drága lett volna az építkezőknek, hogy csak a vagyonosok tudták volna megfizetni. Vagyis a töltés nemcsak akadály

esetükben, hanem lehetőséget adott szerényebb jövedelmű szegedi polgároknak is ahhoz, hogy betonvilágukból cseréptetős boldogságba meneküljenek.

Cseréptetős boldogság

– Az persze nem baj ám, hogy mostanában már nem itt tolatgatnak a szerelvények – közli valaki a söröző homályából. – De arra azért kíváncsiak lennénk, hogy egy nyamvadt gyalogos átkelőt ugyan miért nem lehet ide megépíteni a sok milliárdos szegedi költségvetésből?

– Meg az ügyben is mondhatnának már valamit nekünk, mikor lesz kitakarítva itt a Holt-Tisza? Ugyanis elég egy kisebb időjárási front, és van Hattyas végeinél olyan bűdös, hogy kifordul az ember gyomra. Nem kellene már végre jól megbiütnetni a vízzsennyezőket?

– Meg aztán a közvilágítással is csinálni kéne végre valamit. Hiszen a kiskertekben egyetlen sarkon sincs olyan pózna, aminek teteje esténként világítana. Pedig tudja, hány ember él már úgy ott, mintha nem is bungiban lakna, hanem családi házban? – szaporodtak a kérdések a Hársfáról elnevezett kisvendéglőben. De azt egy szóval sem állíthatom, hogy beszélgetőpartnereim különösebben fölízgatták volna

magukat a világ visszasságain. Inkább csak rakosgatták elem környezetük sötétebb, világosabb mozaikjait, és szürcsölgették fröccseiket. Majd szót ejtettek a hattyasi óvodáról, mondván: olyan nemes cselekedet történik ott, mint a beteg kisgyerekek nevelése. S erre büszke lehet egész Szeged.

A szuperovi dicsérete

Nem véletlen hát, hogy a Hársfából éppen az óvodáig autóztunk. Nem éppen a legjobbkor érkezvén, ugyanis a kicsinyek éppen aludtak. Ám Imriné Börcsök Zsuzsanna konduktorral így is tudtunk néhány szót váltani messze földön híres csoportjáról.

– Az országban talán három olyan óvoda van, ahol a Pető-módszer segítségével súlyos agykárosult kicsik nevelése folyik. Nálunk 12 gyermekkel foglalkozunk, s célunk megtanítani őket a képességeik szerinti önálló életre, hogy elősegítsük beilleszkedésüket a társadalomba. Úgy látom, munkánkra nagy szükség van, mivel egyre több fogyatékos gyermek születik. Nagyon sajnálom, hogy tevékenységünkről, a tőlünk kapható segítségéről még sok rászoruló nem tud. S bár lehetőségeink végesek, igyekszünk minden hozzánk fordulónak tanácsokat adni – mondta a nagyon szimpatikus pedagógus hölgy. Mi pedig máris közzéteesszük címüket: Klebselsbergtelepi óvoda – Szeged, Zentai utca 33. Telefon: 319-939.

Elköszönné az óvodától egy rövid hattyasi barangolásba kezdtük. Úgy is mondhatnánk: elballagtunk a Mozdony utcába szépet nézni. Bár igazán nem akarok a hivatalos utazásszervező tisztében tetszelegni, mégis csak arra buzdítok mindenkit, aki szereti a formás házakat, a gondozott előkerteket, látogassa meg ezt a vidéket. Mintha egy tehetősebb angol település kertvárosában járna. Nyoma sincs hivatkozásoknak, elferdült fűzléből táplálkozó héttornyú giccsházaknak. S ami legalább ennyire melengeti a lelket: tisztaság uralja a környék minden négyzetméterét. Sajnos e dicséretet még nem veheti magára Klebselsberg-Hattyastelep minden utcácskája, ám az tény: e tájék már ma is Szeged egyik legszebb peremkerülete.

De vajon meddig? – bújjik elő a kérdés, amikor azt látni, mind gyakrabban dübörögnék végig Hattyas főbb útjain a hatalmas teherautók. S szinte mindenki tudja már: e körzet most Szeged egyik legnagyobb beruházásának, a szennyvíztisztítóműnek ad otthont. Aztán arról is hallani: a hattyasi vasúti központ, a ma még kihasználatlanul álló, de mégis csak elkészült

medencés kikötő miatt alkalmasabb terep nem is található széles e magyar Alföldön ennél egy logisztikai-közelkedési csomópont kialakítására. Nagy lendületet adhat ez Szeged fejlődésének, de mi tagadás, alaposabb fölboríthatja Hattyas nyugalalmát. Vagy nem kell ettől tartani? – kerestük meg kérdéseinkkel Papp Zoltánt, aki Klebselsberg(Hattyas)telep lakóit is képviseli Szeged önkormányzatában.

– Sajnos, van alapja a félelmeknek, hiszen szerte a világban azt tapasztalni, hogy ahol nagyobb beruházások követelnek ki maguknak területeket, ott alaposan megváltoznak az életkörülmények. Ezért is igyekszem jönni magam is mindent megtenni annak érdekében, hogy ha már Hattyasra hárul olyan fontos szerep, mint mondjuk a szennyvíztisztító befogadása, e körzet kiemelt fontossággal szerepeljen akkor is, amikor a környezetvédelmi befektetések kerülnek szóba.

Egyelőre még csak az építkezéssel járó fuvarok zavarják Hattyas csendjét, de sokan bízunk abban, hogy ennél sokkal nagyobb teher nem is nehezedik majd e peremkerületre később sem. Hiszen Hattyas valóban Szeged egyik leggondozottabb kertvárosa, s ezt a hangulatot kell megőriznünk az utódoknak is – hallgathattuk Papp szenátor szavait.

Hattyas képviselője egyebek között beszámolt arról is, hogy e körzet csatornázottsága ma már 80 százalékos, s ahol ilyen körülmények között a földbe, ott már aszfaltos út van fölötté. Az így fölszerelt utcákban nem kell attól tartani a lakóknak, hogy tíz éven belül valaki is fölborítja a földet, csőfektetésre hivatkozva.

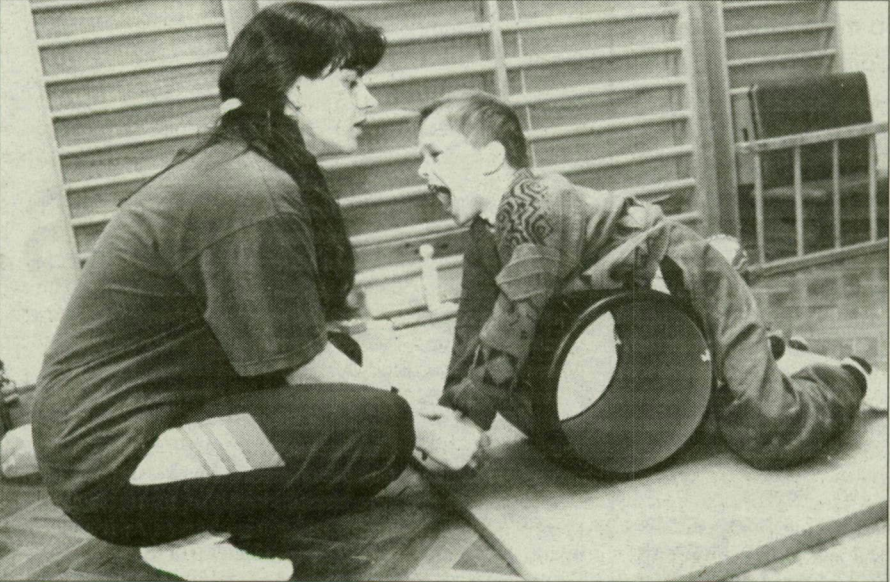
– Épült könyvtár is az iskola mellett, s reményeink szerint a közelében sikerül egy kisebb sportcentrumot is hamarosan létrehozunk – kapom az újabb információkat Papp Zoltántól.

A Holt-Tisza bűze

Szép, szép, de itt van ugyebár a sorompó, a bűzlő Holt-Tisza, meg a kiskertek sok sötét utcája – láltuk

Hát mit mondjak: igyekeznie kell ez ügyben tervezőnek, építőnek, városi szenátornak. Mert ahogy megismertem a Hársfa polgári (sör)körben kvaterkázó helybélieket, az ígéretet nagyon gyorsan számon kéri ám a csendjüket, szép környezetüket féltő hattyasiak...

Bátyi Zoltán

A klebselsbergtelepi óvodában külön csoportban foglalkoznak a súlyos beteg kisgyerekekkel.